

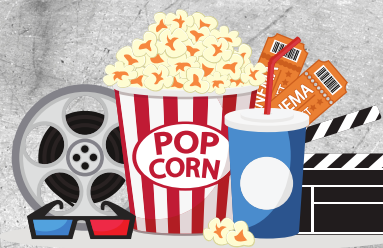
เมษายน 2569

Academic Focus

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การทำหนดประเภท ภาพยนตร์:

ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

0-2242-5900 ต่อ 5751

ส
ส่งเสริม

ภาพยนตร์เรื่องนี้
ส่งเสริมการเรียนรู้
และควรส่งเสริมให้มีการดู

น
15+

ภาพยนตร์เรื่องนี้
เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุ
ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

ท
ทั่วไป

ภาพยนตร์เรื่องนี้
เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป

น
18+

ภาพยนตร์เรื่องนี้
เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุ
ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

น
13+

ภาพยนตร์เรื่องนี้
เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุ
ตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป

น
20-

ภาพยนตร์เรื่องนี้
ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ดู

ข้อมูลโดย
ออกแบบโดย

นายเปรม ถาวรประกาศสวัสดิ์ วิทยากรชำนาญการ
นายกัณฑกมล สุคันธพงษ์ เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอัชฌา ไตรมาลัย เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

ประเด็นสำคัญ

- ประเภทภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 แบ่งเป็น 7 ประเภท ได้แก่ 1) ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู 2) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป 3) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป 4) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป 5) ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป 6) ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีดู และ 7) ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร
- การพิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ ดำเนินการโดยคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ภายใต้พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 โดยจัดระดับความเหมาะสมเป็นไปตามช่วงวัยเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ซึ่งคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ความรุนแรง ภาษา เพศ การเปลือย ยาเสพติด เนื้อหา
- ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประเภทภาพยนตร์ ได้แก่ 1) ขาดเนื้อหาลักษณะต้องห้ามในประเภทภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู 2) การพิจารณาแยกประเภทภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป และภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป 3) การฉายประเภทตัวอย่างภาพยนตร์ไม่เหมาะสมกับประเภทภาพยนตร์ และ 4) องค์ประกอบและสัดส่วนของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ไม่ครอบคลุมและเท่าเทียม
- ผลกระทบจากปัญหาอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการซึมซับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เกิดผลกระทบต่อพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ สร้างความสับสนให้แก่ผู้ปกครองในการเลือกภาพยนตร์ที่เหมาะสม รวมถึงการพิจารณากำหนดประเภทภาพยนตร์อย่างรอบคอบ

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 กำหนดความหมายของคำว่า “ภาพยนตร์ หมายความว่า วัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียงซึ่งสามารถนำมาฉายให้เห็นเป็นภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง แต่ไม่รวมถึงวีดิทัศน์” ภาพยนตร์เป็นสื่ออย่างหนึ่งที่สะท้อนถึงสังคม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม รวมถึงช่วยเผยแพร่ความรู้ ความคิดเห็น การสร้างสรรค์และความบันเทิง (จักรรัฐ กิมติน, 2555, น. 246) ซึ่งมีบทบาทในวิถีชีวิตของคนสังคมต่อการโน้มน้าว หล่อหลอม และบ่มเพาะความเชื่อ ค่านิยม ความคิด และพฤติกรรมทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้บริโภคโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือมีแนวโน้มที่จะถูกชักจูงหรือครอบงำจากสื่อได้ง่าย ดังนั้น ภาพยนตร์จึงมีความสำคัญอย่างมาก และเพื่อให้การสร้างภาพยนตร์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่มีเนื้อหาบ่อนทำลาย ชัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐ ภาครัฐจึงต้องเข้ามากำกับควบคุมภาพยนตร์ให้มีความเหมาะสม (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2566, น. 2-5)

คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์

ในอดีตประเทศไทยมีการควบคุมภาพยนตร์โดยใช้ระบบเซ็นเซอร์ (Censorship) ตั้งแต่ พ.ศ. 2473 เพื่อใช้ตรวจสอบภาพยนตร์ก่อนออกฉายตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พุทธศักราช 2473 และระบบเซ็นเซอร์ได้ถูกใช้มาเป็นเวลานานในช่วงการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร จนระบบเซ็นเซอร์ภาพยนตร์ถูกวิพากษ์วิจารณ์ถึงความล้าสมัย รวมทั้งมาตรฐานของการดำเนินงาน ต่อมาจึงได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติดังกล่าว และตราพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ใช้บังคับ โดยใช้ระบบกำหนดประเภทภาพยนตร์หรือการจัดเรตติ้ง (Rating) แทน (คนวัฒน์ เจริญศิริ, 2558, น. 57)

พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ คณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการทำหน้าที่การตรวจพิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ก่อนนำออกเผยแพร่ รวมถึงพิจารณาและอนุญาตการสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักร โดยคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์แต่ละคณะ ประกอบด้วย บุคคลซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ จำนวน ที่มา และสำนักงานเลขานุการ ดังนี้ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การจำแนกคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตามอำนาจหน้าที่

ประเด็นสาระสำคัญ	คณะกรรมการพิจารณา ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (อนุญาตการสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศ)	คณะกรรมการพิจารณา ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (พิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์)
อำนาจหน้าที่	อนุญาตการสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศ ในราชอาณาจักร	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ที่จะนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร - อนุญาตการนำวีดิทัศน์ออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร - อนุญาตการนำสื่อโฆษณาออกโฆษณา หรือประชาสัมพันธ์ในราชอาณาจักร - อนุญาตการส่งภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์ออกไปนอกราชอาณาจักร
จำนวนกรรมการ	ไม่เกิน 9 คน	ไม่เกิน 7 คน
ที่มา	แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการต่างประเทศ ภาพยนตร์ ศิลปวัฒนธรรม สื่อสารมวลชน หรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการภาพยนตร์	แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาพยนตร์ วีดิทัศน์ โทรทัศน์ ศิลปวัฒนธรรม หรือการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งต้องแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวนไม่เกิน 4 คนและจากภาคเอกชน จำนวนไม่เกิน 3 คน
สำนักงานเลขานุการ	สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (ปัจจุบัน คือ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา)	สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ปัจจุบัน คือ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม)

หมายเหตุ: ข้อมูลจากมาตรา 16 มาตรา 17 และมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551

การกำหนดประเภทภาพยนตร์

พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 กำหนดให้ภาพยนตร์ที่จะนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร ต้องผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์จะพิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ และภาพยนตร์แต่ละประเภทมีหลักเกณฑ์ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดลักษณะของประเภทภาพยนตร์ พ.ศ. 2552 ดังนี้ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ประเภทภาพยนตร์ไทย

ประเภทภาพยนตร์	ลักษณะ
<p>ภาพยนตร์เรื่องนี้ ส่งเสริมการเรียนรู้ และควรส่งเสริมให้มีการดู</p> <p>ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และควรส่งเสริมให้มีการดู</p>	<p>มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาส่งเสริมการศึกษา จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือศีลธรรมอันดีของชาติ - เนื้อหาส่งเสริมความรู้หรือความเข้าใจในการพัฒนาสังคม ครอบครัว หรือคุณภาพชีวิต หรือการรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม - เนื้อหาส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ความรับผิดชอบ หรือจิตสำนึกเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือประวัติศาสตร์ของชาติ
<p>ภาพยนตร์เรื่องนี้ เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป</p> <p>ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป</p>	<p>มีลักษณะ ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาที่ให้ความรู้หรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ของประชาชน หรือให้ความบันเทิงเป็นการทั่วไป - ไม่มีลักษณะของภาพยนตร์ตามประเภทภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้มีอายุ ตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป และภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป
<p>ภาพยนตร์เรื่องนี้ เหมาะสมกับผู้มีอายุ ตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป</p> <p>ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้มีอายุ ตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป</p>	<p>ต้องไม่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาที่น่ากลัวสยองขวัญ หรือแสดงการกระทำที่รุนแรง ทารุณโหดร้าย หรือขาดมนุษยธรรม - เนื้อหาที่แสดงพฤติกรรมทางเพศที่สื่อไปในทางลามกอนาจาร - เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมหรือใช้อาวุธ ซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ - เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด - เนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิหรือคำสั่งสอนที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี หรือขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งอาจชักจูงให้ผู้ชมหลงเชื่อ - ใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมในลักษณะของคำหยาบคายหรือลามก
<p>ภาพยนตร์เรื่องนี้ เหมาะสมกับผู้มีอายุ ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป</p> <p>ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้มีอายุ ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป</p>	<p>ต้องไม่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาที่สยองขวัญ หรือแสดงการกระทำที่รุนแรง ทารุณโหดร้าย หรือขาดมนุษยธรรม - เนื้อหาที่แสดงพฤติกรรมทางเพศที่สื่อไปในทางลามกอนาจาร - เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมหรือใช้อาวุธ ซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ - เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด - เนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิหรือคำสั่งสอนที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี หรือขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งอาจชักจูงให้ผู้ชมหลงเชื่อ

ประเภทภาพยนตร์	ลักษณะ
 <p>ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป</p>	<p>ต้องไม่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ที่เห็นอวัยวะเพศ - เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรง และอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ - เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติดซึ่งอาจชักจูงใจให้ผู้ชมเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ
 <p>ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ดู</p>	<p>มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ที่เห็นอวัยวะเพศหรือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองหรือผู้อื่น - เนื้อหาที่แสดงวิธีการก่ออาชญากรรม ซึ่งอาจชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ - เนื้อหาที่แสดงวิธีการใช้สารเสพติด - เนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิหรือคำสั่งสอนที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี หรือขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งอาจชักจูงให้ผู้ชมหลงเชื่อ
<p>ภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ในราชอาณาจักร</p>	<p>มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาที่กระทบกระเทือนต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข - สาระสำคัญของเรื่องเป็นการเหยียดหยามหรือนำความเสื่อมเสียมาสู่ศาสนา หรือไม่เคารพต่อปูชนียบุคคล ปูชนียสถาน หรือปูชนียวัตถุ - เนื้อหาที่ก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีระหว่างคนในชาติ - เนื้อหาที่กระทบกระเทือนต่อสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศ - สาระสำคัญของเรื่องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ - เนื้อหาที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ที่เห็นอวัยวะเพศ

หมายเหตุ: ข้อมูลจากกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของประเภทภาพยนตร์ พ.ศ. 2552 และประกาศคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ เรื่อง การกำหนดหมายเลขรหัส ลักษณะเครื่องหมายการอนุญาตและประเภทของภาพยนตร์ และคำบอกแจ้งว่าภาพยนตร์ วีดิทัศน์ และสื่อโฆษณาผ่านการตรวจพิจารณาและได้รับอนุญาตแล้ว พ.ศ. 2552

ปัญหาและผลกระทบเกี่ยวกับการกำหนดประเภทของภาพยนตร์

การกำหนดประเภทของภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ที่ได้กล่าวไปข้างต้น อาจก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบ ดังนี้

1. ขาดเนื้อหาหลักขณะต้องห้ามในประเภทภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู

ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู ไม่ได้กำหนดเนื้อหาหลักขณะต้องห้ามไว้อย่างชัดเจน เช่น ความรุนแรง เพศ และการใช้ภาษา อาจทำให้ภาพยนตร์ประเภทนี้บางเรื่องมีเนื้อหาบางส่วนไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน เสี่ยงต่อการที่เด็กและเยาวชนจะได้รับชมภาพยนตร์ที่ไม่เหมาะสมกับช่วงวัยของตนได้ (คนวัฒน์ เจริญศิริ, 2558, น. 131) อาจเกิดผลกระทบต่อความเสี่ยงในการซึมซับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทำให้เด็กและเยาวชนเข้าใจผิดว่า พฤติกรรมเหล่านั้นเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับหรือเป็นเรื่องปกติ และผลกระทบต่อพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ เนื้อหาบางส่วน เช่น ฉากที่สร้างความหวาดกลัว หรือความกดดันทางจิตใจ แม้จะมีสาระแทรกไว้อยู่ เด็กและเยาวชนอาจเกิดความเครียด ความสับสน หรือภาพจำที่ฝังใจ ซึ่งขัดต่อหลักการพัฒนาเด็กที่เหมาะสมตามวัย

2. การพิจารณาแยกประเภทภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป และภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป และภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป เป็นการกำหนดประเภทภาพยนตร์ในช่วงอายุที่ใกล้เคียงกันมากจนเกินไปในเกณฑ์อายุ 13-15 ปี ซึ่งเด็กในวัยดังกล่าว มีพัฒนาการที่ใกล้เคียงกันมากและยากต่อการแยกแยะ (คนวัฒน์ เจริญศิริ, 2558, น. 131) อาจเกิดผลกระทบสร้างความสับสนให้แก่ผู้ปกครองในการเลือกภาพยนตร์ที่เหมาะสม เพราะช่วงอายุ 13 ปี กับช่วงอายุ 15 ปี ถือเป็นวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งมีวุฒิภาวะ การรับรู้ และวิจารณญาณในการแยกแยะถูกผิดที่ใกล้เคียงกัน

3. การฉายตัวอย่างภาพยนตร์ไม่เหมาะสมกับประเภทภาพยนตร์

การฉายตัวอย่างภาพยนตร์ไม่มีการจัดประเภทภาพยนตร์ตามภาพยนตร์เรื่องที่จะฉายในรอบนั้น เช่น ภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป อาจมีการฉายตัวอย่างภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป (คนวัฒน์ เจริญศิริ, 2558, น. 132) อาจเกิดผลกระทบต่อความรู้และสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชน การฉายตัวอย่างภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปก่อนภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ดูทั่วไป ทำให้อาจชักจูงความสนใจของเด็กและเยาวชน และไม่สามารถหลีกเลี่ยงการรับชมได้ทันทั่วถึง ส่งผลให้เกิดความหวาดกลัว ความสับสน หรือการซึมซับพฤติกรรมก้าวร้าว หรือพฤติกรรมเลียนแบบในเด็กและเยาวชน ซึ่งยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะแยกแยะได้

4. องค์ประกอบและสัดส่วนของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ไม่ครอบคลุมและเท่าเทียม

คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ มีจำนวนไม่เกิน 7 คน มีที่มาจากแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาพยนตร์ วีดิทัศน์ โทรทัศน์ ศิลปวัฒนธรรม หรือการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวนไม่เกิน 4 คน และภาคเอกชน จำนวนไม่เกิน 3 คน จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ไม่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วม เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยาได้มีโอกาสเข้าไปเป็นกรรมการ ทั้งที่ผลกระทบจากการกำหนดประเภทภาพยนตร์จะมีผลโดยตรงต่อเด็กและเยาวชน (จักรรัฐ กิมติน, 2555, น. 211-213) นอกจากนี้ จำนวนของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์มีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับภาระหน้าที่ที่ได้รับ อีกทั้งสัดส่วนระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับภาคเอกชนมีสัดส่วนที่ไม่เท่ากัน (คนวัฒน์ เจริญศิริ, 2558, น. 132) อาจเกิดผลกระทบต่อการศึกษาประเภทภาพยนตร์ให้ไปทางแนวคิดของภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่งได้

ข้อเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการกำหนดประเภทของภาพยนตร์

การแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการกำหนดประเภทของภาพยนตร์ มีข้อเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

1. เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะของประเภทภาพยนตร์

ควรเพิ่มหลักเกณฑ์ลักษณะต้องห้ามในประเภทภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดูตามกฎหมายกระทรวงกำหนดลักษณะของประเภทภาพยนตร์ พ.ศ. 2552 ข้อ 1 ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู โดยต้องไม่มีลักษณะเนื้อหาที่แสดงถึงความรุนแรง เพศ และการใช้ภาษา (คณวัฒน์ เจริญศิริณ, 2558, น. 133-134)

2. แก้ไขการกำหนดลักษณะของประเภทภาพยนตร์

ควรยกเลิกประเภทภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 เนื่องจากการกำหนดอายุผู้ชมมีความใกล้เคียงกับประเภทภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป (คณวัฒน์ เจริญศิริณ, 2558, น. 134-135)

3. จัดประเภทสำหรับตัวอย่างภาพยนตร์

ควรให้มีการจัดประเภทสำหรับตัวอย่างภาพยนตร์ โดยอาจกำหนดข้อบังคับว่าด้วยตัวอย่างภาพยนตร์ที่จะฉายก่อนเริ่มฉายภาพยนตร์ ต้องอยู่ในประเภทเดียวกันกับภาพยนตร์ที่ฉายในรอบนั้น ๆ หรือให้มีความเหมาะสม เช่น ไม่ฉายตัวอย่างภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในรอบฉายภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป และกำหนดบทลงโทษสำหรับโรงภาพยนตร์ที่ฝ่าฝืน (คณวัฒน์ เจริญศิริณ, 2558, น. 136)

4. แก้ไขสัดส่วนและคุณสมบัติของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์

ควรมีการเพิ่มจำนวนของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ เนื่องจากมีจำนวนน้อยเกินไป เมื่อเปรียบเทียบกับภารกิจตามหน้าที่ที่ได้รับ และกำหนดสัดส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐกับภาคเอกชนเท่ากัน (คณวัฒน์ เจริญศิริณ, 2558, น. 136-137) นอกจากนี้ ควรเพิ่มสัดส่วนของภาคประชาชน เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา เป็นคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ด้วย (จักรรัฐ กิมติน, 2555, น. 261) ตัวอย่างเช่น อาจเพิ่มจำนวนของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ เป็นจำนวนไม่เกิน 15 คน โดยให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวนไม่เกิน 5 คน ภาคเอกชน จำนวนไม่เกิน 5 คน และภาคประชาชน จำนวนไม่เกิน 5 คน และให้เพิ่มจำนวนคณะเพื่อทำหน้าที่พิจารณาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การกำหนดประเภทของภาพยนตร์ของต่างประเทศ

1. สหรัฐอเมริกา

การพิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ในสหรัฐอเมริกา ดำเนินการโดยสมาคมภาพยนตร์ (Motion Picture Association) หรือที่เรียกย่อว่า MPA เป็นองค์กรสนับสนุนหลักของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ โทรทัศน์และสตรีมมิ่งทั่วโลก (Motion Picture Association, n.d.-a)

โดยมีคณะกรรมการ (Rating Board) ภายใต้หน่วยงาน Classification and Ratings Administration หรือที่เรียกย่อว่า CARA ซึ่งเป็นหน่วยงานย่อยในสมาคมภาพยนตร์ (Motion Picture Association, n.d.-b) ทำหน้าที่พิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ รวมถึงให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับและประเภทภาพยนตร์ เพื่อให้ผู้ปกครองเลือกภาพยนตร์ที่เหมาะสมให้แก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน ระบบการจัดประเภทภาพยนตร์ของสมาคมภาพยนตร์ได้รับความน่าเชื่อถือและการยอมรับจากผู้ชม (Motion Picture Association, n.d.-d) โดยมีการกำหนดประเภทภาพยนตร์แบ่งเป็น 5 ประเภท ซึ่งคำนึงถึงเกณฑ์องค์ประกอบ เช่น 1) ความรุนแรง (Violence) 2) การกระทำ (Action) 3) ภาษา (Language) 4) เพศ (Sex) 5) การเปลือย (Nudity) 6) ยาเสพติด (Drugs) 7) การสูบบุหรี่ (Smoking) และ 8) เนื้อหา (Theme) (Motion Picture Association, n.d.-c) ดังนี้ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ประเภทภาพยนตร์ของสหรัฐอเมริกา

ประเภทภาพยนตร์	ลักษณะ
<div data-bbox="196 360 699 506" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> </div> <p style="text-align: center;">ประเภท G “General Audiences” All Ages Admitted ภาพยนตร์สำหรับผู้ชมทั่วไป</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรุนแรงอยู่ในระดับต่ำสุดและมักนำเสนอในลักษณะตลก - การกระทำไม่ได้ทำให้รู้สึกกังวล หากมีอันตรายสถานการณ์ก็จะคลี่คลายอย่างรวดเร็ว - ใช้คำพูดสนทนาทั่วไปในชีวิตประจำวัน ไม่มีคำพูดหยาบคาย - ไม่มีเนื้อหาและกิจกรรมเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ - ไม่มีภาพเปลือยกาย - ไม่มีการใช้ยาเสพติด - ไม่มีภาพที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ - เนื้อหาทั่วไป เหมาะสำหรับทุกวัย
<div data-bbox="220 887 651 1055" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> </div> <p style="text-align: center;">ประเภท PG “Parental Guidance Suggested” Some Material May Not Be Suitable for Children ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาบางส่วนอาจไม่เหมาะสม สำหรับเด็ก ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรุนแรงอยู่ในระดับเบา - เนื้อเรื่องค่อนข้างเบา กระตุ้นความรู้สึกตื่นเต้น หรือวิตกกังวล อาจรวมถึงพฤติกรรมที่ผู้ปกครองมักไม่ต้องการให้เด็กเลียนแบบ - อาจมีคำพูดหยาบคายบ้างเป็นครั้งคราว - มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศอยู่ในระดับเล็กน้อย - มีภาพเปลือยเป็นช่วงสั้น ๆ ภาพเปลือยมักแสดงในรูปแบบการ์ตูน - ไม่มีการใช้ยาเสพติด - มีการสูบบุหรี่ช่วงสั้น ๆ หรือไม่บ่อยนัก - เนื้อหาแปลกใหม่หรือมีความเป็นผู้ใหญ่ขึ้นเล็กน้อย
<div data-bbox="220 1498 679 1666" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> </div> <p style="text-align: center;">ประเภท PG-13 “Parents Strongly Cautioned” Some Material May Be Inappropriate for Children Under 13 ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาบางส่วนอาจไม่เหมาะสม สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 13 ปี ผู้ปกครองควรระมัดระวังอย่างมาก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรุนแรงแบบสมจริงบ้างหรืออาจมีความรุนแรงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง - การกระทำ ความตื่นเต้น ความวิตกกังวลเพิ่มสูงขึ้น มีฉากตัวละครตกอยู่ในอันตราย หรือฉากความรุนแรงที่เกินจริง - อาจมีคำพูดหยาบคายในระดับรุนแรง - มีกิจกรรมทางเพศที่ไม่โจ่งแจ้ง - มีภาพเปลือยเป็นช่วงสั้น ๆ และไม่บ่อยนัก - อาจมีการใช้ยาเสพติดเป็นครั้งคราว - มีการสูบบุหรี่บ่อยครั้งและถูกเน้นย้ำ - เนื้อหาที่เป็นผู้ใหญ่ชัดเจน

ประเภทภาพยนตร์	ลักษณะ
 <p>ประเภท R “Restricted” Under 17 Requires Accompanying Parent or Adult Guardian ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า 17 ปีเข้าชม ยกเว้นมีพ่อแม่หรือผู้ใหญ่พาเข้าชม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรุนแรงระดับสูง โหดร้าย - การกระทำที่รุนแรงเห็นภาพชัดเจนต่อเนื่อง - มีคำพูดหยาบคายในระดับรุนแรงมาก - มีเนื้อหาและกิจกรรมทางเพศที่โจ่งแจ้งและมีลักษณะเป็นผู้ใหญ่ - มีภาพเปลือยที่โจ่งแจ้ง - อาจมีการใช้ยาเสพติดบ่อยครั้งหรือเป็นเวลานาน - มีการสูบบุหรี่บ่อยครั้งโดยเฉพาะตัวละครที่มีอายุน้อย - เนื้อหาหนักหน่วงและรุนแรง
 <p>ประเภท NC-17 “Adults Only” No One 17 and Under Admitted ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า 17 ปีเข้าชม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรุนแรงระดับสูงมาก โหดร้ายเป็นพิเศษ - มีกิจกรรมทางเพศที่โจ่งแจ้งเป็นพิเศษ - มีภาพเปลือยที่โจ่งแจ้งชัดเจนมาก - มีการใช้ยาเสพติดที่โจ่งแจ้ง - เนื้อหาสำหรับผู้ใหญ่โดยเฉพาะ

หมายเหตุ: ข้อมูลจาก Ratings Guide ของ Motion Picture Association แปลโดยผู้ศึกษา

2. อังกฤษ

การพิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ ดำเนินการโดยคณะกรรมการจัดประเภทภาพยนตร์แห่งอังกฤษ (The British Board of Film Classification) หรือที่เรียกย่อว่า BBFC เป็นองค์กรอิสระและไม่แสวงหาผลกำไร มีหน้าที่กำกับดูแลและกำหนดประเภทภาพยนตร์และวิดีโอภาพยนตร์

การกำหนดประเภทภาพยนตร์ของคณะกรรมการจัดประเภทภาพยนตร์แห่งอังกฤษจะมีการปรับปรุงทุก 4-5 ปี ภายใต้การปรึกษาหารือกับสาธารณะอย่างกว้างขวางและการศึกษาวิจัยของคณะกรรมการจัดประเภทภาพยนตร์แห่งอังกฤษ จัดทำขึ้นใน พ.ศ. 2566 โดยได้พูดคุยรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน จำนวน 12,000 คน ทั่วประเทศ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวช่วยให้คณะกรรมการจัดประเภทภาพยนตร์แห่งอังกฤษได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ชมยอมรับได้สำหรับกลุ่มอายุต่าง ๆ ระบบการจัดประเภทภาพยนตร์ที่โปร่งใสและน่าเชื่อถือ ช่วยให้ผู้ชมสามารถเลือกประเภทภาพยนตร์ที่ต้องการรับชม และเพื่อปกป้องเด็กและผู้ใหญ่จากเนื้อหาที่อาจเป็นอันตราย (British Board of Film Classification, n.d.) มีการกำหนดประเภทภาพยนตร์ แบ่งเป็น 7 ประเภท โดยคำนึงถึงเกณฑ์องค์ประกอบ เช่น 1) พฤติกรรมอันตราย (Dangerous Behaviour)

2) การเลือกปฏิบัติ (Discrimination) 3) ยาเสพติด (Drugs) 4) ภาษา (Language) 5) การเปลือย (Nudity) 6) เพศ (Sex) 7) ความรุนแรงทางเพศ (Sexual Violence) 8) การฆ่าตัวตายและการทำร้ายตัวเอง (Suicide and Self-Harm) 9) การคุกคาม (Threat) และ 10) ความรุนแรง (Violence) (British Board of Film Classification, 2024, pp. 14-26) ดังนี้ (ตารางที่ 4)

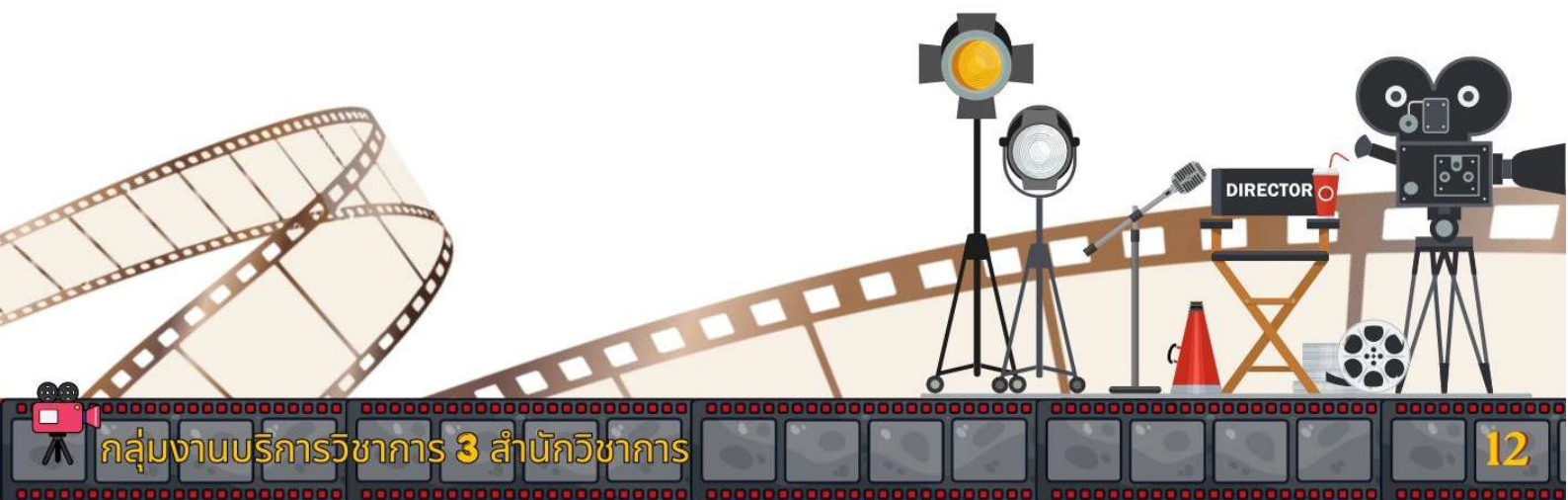
ตารางที่ 4 ประเภทภาพยนตร์ของอังกฤษ

ประเภทภาพยนตร์	ลักษณะ
 <p>ประเภท U “Universal” ภาพยนตร์ที่เหมาะสมสำหรับผู้ชมทุกวัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีพฤติกรรมอันตรายที่เด็กจะเลียนแบบ - ไม่มีภาษาหรือพฤติกรรมที่เลือกปฏิบัติ - หากกล่าวถึงยาเสพติดต้องมีน้อยครั้งและไม่มีเจตนาร้าย - อาจมีภาษาที่ไม่สุภาพน้อยมาก - อาจมีภาพเปลือยบ้างเป็นครั้งคราว แต่ไม่มีบริบททางเพศ - กล่าวถึงเรื่องเพศหรือพฤติกรรมทางเพศในระดับที่ไม่รุนแรงมากนัก - มีฉากคุกคามและน่ากลัวที่ไม่รุนแรงมาก - มีความรุนแรงอยู่ในระดับเบามาก
 <p>ประเภท PG “Parental Guidance” ภาพยนตร์ที่เหมาะสมสำหรับผู้ชมทุกวัย แต่มีบางฉากอาจไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ควรนำเสนอพฤติกรรมอันตรายอย่างละเอียดหรือแสดงให้เห็นว่าปลอดภัยหรือสนุกสนาน - ภาษาหรือพฤติกรรมบางอย่างอาจได้รับอนุญาตหากเหมาะสมกับบริบท - หากกล่าวถึงยาเสพติดควรมีข้อความเตือนที่เหมาะสม - อาจมีคำพูดหยาบคายเล็กน้อย - อาจมีภาพเปลือยที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ - กล่าวถึงเรื่องเพศในระดับเล็กน้อย - ฉากคุกคามและน่ากลัวไม่ควรยืดเยื้อหรือรุนแรงเกินไป - มีความรุนแรงอยู่ในระดับไม่มากนัก
 <p>ประเภท 12A Suitable for 12 Years and Over (ใช้สำหรับโรงภาพยนตร์) ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า 12 ปีเข้าชม ยกเว้นมีผู้ใหญ่พาเข้าชม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ควรส่งเสริมพฤติกรรมอันตราย ไม่ควรสนับสนุนพฤติกรรมต่อต้านสังคม - เนื้อหาโดยรวมต้องไม่สนับสนุนให้มีภาษาหรือพฤติกรรมที่เลือกปฏิบัติ - อาจมีการใช้ยาเสพติดไม่บ่อยนัก - อาจมีคำพูดหยาบคายระดับปานกลาง - อาจมีภาพเปลือยแบบสั้น ๆ และไม่ให้เห็นได้ชัด - มีกิจกรรมทางเพศที่นำเสนออย่างสั้น ๆ ไม่โจ่งแจ้ง - กล่าวถึงความรุนแรงทางเพศได้แต่ต้องไม่โจ่งแจ้ง - อาจมีการกล่าวถึงการฆ่าตัวตายและการทำร้ายตัวเองได้ - อาจมีฉากคุกคามระดับปานกลาง ฉากที่สยองขวัญไม่ควรเกิดขึ้นบ่อยหรือต่อเนื่อง - มีความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง

ประเภทภาพยนตร์	ลักษณะ
<div data-bbox="311 347 558 593" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="335 627 478 660" style="text-align: center;">ประเภท 12</p> <p data-bbox="175 683 638 728" style="text-align: center;">“Suitable for 12 Years and Over”</p> <p data-bbox="239 728 574 772" style="text-align: center;">(ใช้สำหรับสื่อบันเทิงในบ้าน)</p> <p data-bbox="159 784 654 828" style="text-align: center;">วิดีโอที่ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า 12 ปีซื้อหรือเช่า</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ควรส่งเสริมพฤติกรรมอันตราย ไม่ควรสนับสนุนพฤติกรรมต่อต้านสังคม - เนื้อหาโดยรวมต้องไม่สนับสนุนให้มีภาษาหรือพฤติกรรมที่เลือกปฏิบัติ - อาจมีการใช้ยาเสพติดไม่บ่อยนัก - อาจมีคำพูดหยาบคายระดับปานกลาง - อาจมีภาพเปลือยแบบสั้น ๆ และไม่ให้เห็นได้ชัด - มีกิจกรรมทางเพศที่น่าเสนอย่างสั้น ๆ ไม่โจ่งแจ้ง - กล่าวถึงความรุนแรงทางเพศได้แต่ต้องไม่โจ่งแจ้ง - อาจมีการกล่าวถึงการฆ่าตัวตายและการทำร้ายตัวเองได้ - อาจมีฉากคุกคามระดับปานกลาง ฉากที่สยองขวัญไม่ควรเกิดขึ้นบ่อยหรือต่อเนื่อง - มีความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง
<div data-bbox="287 1097 534 1344" style="text-align: center;"> </div> <p data-bbox="335 1388 478 1422" style="text-align: center;">ประเภท 15</p> <p data-bbox="143 1444 670 1489" style="text-align: center;">“Suitable only for 15 years and over”</p> <p data-bbox="159 1489 654 1534" style="text-align: center;">ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปีเข้าชม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมอันตรายร้ายแรงไม่ควรเน้นรายละเอียดที่ลอกเลียนแบบได้ - อนุญาตให้มีภาษา เนื้อหา และพฤติกรรมที่เลือกปฏิบัติได้ แต่ต้องไม่เป็นการสนับสนุนเนื้อหาโดยรวมทั้งหมด - อาจมีการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิด - อาจมีคำพูดหยาบคาย - อาจมีภาพเปลือยสั้นกระชับและมีเหตุผลรองรับ - มีกิจกรรมทางเพศแต่ต้องไม่โจ่งแจ้ง - กล่าวถึงความรุนแรงทางเพศโดยละเอียดแต่ต้องไม่โจ่งแจ้ง - ฉากการฆ่าตัวตายและการทำร้ายตัวเองไม่ควรปรากฏบ่อยหรือได้รับการสนับสนุน - อาจมีฉากคุกคามและสยองขวัญอย่างรุนแรง - มีความรุนแรงอยู่ในระดับมาก แต่ไม่ควรเน้นที่การสร้าง ความเจ็บปวดทรมานของเหยื่อต่อเนื่อง

ประเภทภาพยนตร์	ลักษณะ
<div data-bbox="293 331 539 577" style="text-align: center;"> <p>18</p> </div> <p style="text-align: center;">ประเภท 18 “Suitable only for adults” ภาพยนตร์ที่ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปีเข้าชม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีเนื้อหาที่เสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมเลียนแบบที่เป็นอันตรายร้ายแรง - มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติที่รุนแรงได้ หากเป็นส่วนหนึ่งของบริบทเนื้อเรื่อง - อาจมีการใช้ยาเสพติดอย่างละเอียด - มีคำพูดหยาบคายมากและบ่อยครั้ง - มีภาพเปลือยที่โจ่งแจ้ง - มีกิจกรรมทางเพศที่โจ่งแจ้งชัดเจน แต่ไม่ถึงขั้นเป็นสื่อลามก - มีความรุนแรงทางเพศระดับรุนแรงได้หากเหมาะสมกับบริบท - ฉากการฆ่าตัวตายและการทำร้ายตัวเองไม่ควรแสดงรายละเอียดที่ชัดเจนเกินไป - มีฉากคุกคามและสยองขวัญกุดตันและตึงเครียดอย่างต่อเนื่อง - มีความรุนแรงอยู่ในระดับสูงมาก
<div data-bbox="293 1066 539 1312" style="text-align: center;"> <p>R18</p> </div> <p style="text-align: center;">ประเภท R18 ภาพยนตร์และวิดีโอประเภทพิเศษ และถูกจำกัดทางกฎหมาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีเนื้อหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์โดยสมัครใจ หรือเนื้อหาเกี่ยวกับบรรณนิยทางเพศที่รุนแรงซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่สามารถเข้าชมได้เฉพาะในโรงภาพยนตร์ที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น และซื้อวิดีโอในร้านขายสินค้าทางเพศที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

หมายเหตุ: ข้อมูลจาก BBFC Classification Guidelines ของ British Board of Film Classification แปลโดยผู้ศึกษา

การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์

ในอดีตที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรี (นางสาวแพทองธาร ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. .... เมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2568 โดยร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. .... เป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์ โดยได้กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 เพื่อปรับปรุงกลไกการกำกับดูแลการประกอบกิจการเกี่ยวกับภาพยนตร์ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เพิ่มกลไกการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ของประเทศ มีมาตรการคุ้มครองดูแลผู้บริโภคสื่อภาพยนตร์ให้ได้รับข้อมูลที่ต้องการและเหมาะสมกับวุฒิภาวะของตน และไม่ให้เผยแพร่สื่อที่เป็นการบ่อนทำลายขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและเกียรติของประเทศ หรือกระทบหรือก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรของประเทศ อีกทั้งเพื่อเป็นมาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ให้สามารถเติบโตและแข่งขันกับนานาชาติประเทศได้

โดยสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. .... ดังนี้ (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2568)

1. กำหนดให้มีการจัดทำนโยบายในการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ของประเทศ ทั้งด้านการเงินและด้านอื่นต่อคณะรัฐมนตรี
2. กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์แห่งชาติ แทนคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ โดยได้ปรับปรุงสัดส่วนกรรมการให้มีผู้แทนครอบคลุมทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิ และให้มีผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมภาพยนตร์แห่งประเทศไทยเข้าร่วมเป็นกรรมการ ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ของประเทศไทย
3. จัดตั้งสภาอุตสาหกรรมภาพยนตร์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการรวมกันของกลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมภาพยนตร์ เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์
4. กำหนดให้ภาพยนตร์ที่นำออกฉายหรือจำหน่าย จะต้องได้รับการจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหาภาพยนตร์ โดยผู้รับรองตนเอง โดยได้นำระบบรับรองตนเองมาใช้ซึ่งเป็นระบบการจัดเรตติ้งโดยภาคเอกชนสามารถรับรองตนเองตามหลักเกณฑ์ที่รัฐกำหนดร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคมได้ (เดิมใช้ระบบการตรวจโดยรัฐก่อนอนุญาต ซึ่งสร้างภาระให้แก่รัฐและเอกชนเกินสมควรและอาจส่งกระทบในทางลบต่ออุตสาหกรรมภาพยนตร์ จึงสมควรที่รัฐจะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และให้เอกชนตรวจด้วยตนเอง) และกำหนดบทยกเว้นให้กับภาพยนตร์ไม่ต้องได้รับการจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหา เช่น ภาพยนตร์ที่หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือสถานศึกษาผลิตขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเพื่อการเรียนการสอน หรือเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยมอันดีงามในสังคมไทย

5. ปรับลดระดับการกำกับดูแลการประกอบกิจการจำหน่ายภาพยนตร์หรือโรงภาพยนตร์จากเดิมที่ใช้ระบบอนุญาต เป็นระบบการจดทะเบียน

6. กำหนดมาตรการในการควบคุมการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักร และกำหนดให้มี คณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์ ทำหน้าที่ในการพิจารณาคำขออนุญาตถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในราชอาณาจักร

7. กำหนดให้นำมาตรการโทษปรับเป็นพินัยมาใช้ ยกเว้นความผิดเกี่ยวกับการสร้างภาพยนตร์ต่างประเทศ ในราชอาณาจักรที่ยังคงโทษอาญาไว้

8. ปรับเปลี่ยนจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตมาเป็นค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการรายปีและจะมีการออกกฎกระทรวง กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมภายหลัง โดยเป็นอัตราที่ไม่เกินตามที่กำหนดไว้ในท้ายพระราชบัญญัติ

นอกจากนี้ ในส่วนสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 26 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาพยนตร์ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

1. ร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดย นายสุภรณ์พงษ์ เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ ซึ่งมีสาระสำคัญในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ในเรื่องข้อกำหนดในการสร้างภาพยนตร์ การกำหนดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างภาพยนตร์ที่มีผลกระทบ หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นของรัฐหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การแก้ไข เพิ่มเติมอำนาจของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ และการเพิ่มโทษผู้ที่ฝ่าฝืน (สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร, 2567ข)

2. ร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. .... เสนอโดย นายอภิสิทธิ์ ไส้ตुरुไกล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการภาพยนตร์แห่งชาติให้มีภาคส่วนอื่นนอกเหนือจากภาครัฐ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศไทย เปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ พิจารณาภาพยนตร์แห่งชาติ ยกเลิกการกำหนดประเภทภาพยนตร์ที่ห้ามเผยแพร่ ปรับเกณฑ์อายุผู้ชมภาพยนตร์ เพื่อลดอำนาจการควบคุมจากรัฐ ปรับมาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมโรงภาพยนตร์ขนาดเล็ก ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการวีดิทัศน์ซึ่งหมดความจำเป็นในปัจจุบัน และยกเลิกโทษทางอาญาโดยให้ใช้มาตรการปรับทางพินัยแทน เพื่อให้ผู้ประกอบการภาพยนตร์ในประเทศไทยได้รับการส่งเสริมมากกว่าการควบคุม และสนับสนุนเสรีภาพของประชาชนในการเข้าถึงสื่อภาพยนตร์ได้กว้างขวางมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2567ก)

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติทั้ง 3 ฉบับดังกล่าว ยังไม่เข้าสู่การพิจารณา ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 26 เนื่องจากมีการประกาศพระราชกฤษฎีกา ยุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2568 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2568 จึงส่งผลให้ พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 ยังมีผลใช้บังคับต่อไป

บทสรุปและข้อเสนอนั้นของผู้ศึกษา

ภาพยนตร์เป็นสื่อที่สะท้อนถึงสังคมและวัฒนธรรม ช่วยนำเสนอความคิดและเหตุการณ์ ด้วยเหตุนี้รัฐจึงต้องกำกับควบคุมให้มีความเหมาะสม โดยนำพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 มาใช้บังคับ ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ มีอำนาจหน้าที่สำคัญในการตรวจพิจารณาและกำหนดประเภทภาพยนตร์ที่จะนำออกฉาย ให้เช่า แลกเปลี่ยน หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร

การกำหนดประเภทของภาพยนตร์โดยคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ อาจก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบ เพื่อให้การกำกับดูแลและส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์มีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับการกำหนดประเภทภาพยนตร์ ดังนี้

❖ เพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการกำหนดลักษณะของประเภทภาพยนตร์ โดยกำหนดลักษณะต้องห้ามในประเภทภาพยนตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และควรส่งเสริมให้มีการดู ต้องไม่มีลักษณะเนื้อหาที่แสดงถึงความรุนแรง เพศ และการใช้ภาษา

❖ แก้ไขการกำหนดประเภทภาพยนตร์ โดยยกเลิกประเภทภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป เนื่องจากการกำหนดอายุผู้ชมมีความใกล้เคียงกับประเภทภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

❖ การฉายตัวอย่างภาพยนตร์ต้องอยู่ในประเภทเดียวกันหรือให้มีความเหมาะสมกับภาพยนตร์ที่ฉายในรอบนั้น ๆ เช่น ไม่ฉายตัวอย่างภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในรอบฉายภาพยนตร์ที่เหมาะสมกับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

❖ แก้ไขสัดส่วนและคุณสมบัติของคณะกรรมการพิจารณาภาพยนตร์และวีดิทัศน์ โดยเพิ่มจำนวนของสัดส่วนระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับภาคเอกชนให้เท่ากัน เพิ่มสัดส่วนของภาคประชาชน เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา และให้เพิ่มจำนวนคณะเพื่อทำหน้าที่พิจารณาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

❖ รัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรควรเร่งปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์ เน้นเปลี่ยนจากการควบคุมเป็นการส่งเสริมและกำกับดูแล กำหนดประเภทของภาพยนตร์ให้เหมาะสม มีมาตรฐานสากลโดยนำประเภทภาพยนตร์ของสหรัฐอเมริกาและอังกฤษมาใช้เป็นรูปแบบเพื่อจัดทำใหม่ และให้ภาคเอกชนรับรองตนเองในการจัดประเภทภาพยนตร์ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐกำหนด และมีนโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่สะท้อนความต้องการของอุตสาหกรรมภาพยนตร์อย่างแท้จริง เพื่อให้อุตสาหกรรมภาพยนตร์เกิดประโยชน์โดยรวมแก่ประเทศ สามารถเติบโตและแข่งขันกับนานาชาติได้ ยกกระดับอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยสู่สากลอย่างยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

“กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของประเภทภาพยนตร์ พ.ศ. 2552” (10 สิงหาคม 2552). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 126 ตอนที่ 52 ก, น. 13-16.

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2566). รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551.

สืบค้น 23 กุมภาพันธ์ 2569 จาก https://www.culture.go.th/off_secretary/ewt_dl_link.php?nid=1082

คณวัฒน์ เจริญศิริชัย. (2558). **ปัญหาการจัดประเภทภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551.**

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร, คณะนิติศาสตร์. สืบค้น 6 มกราคม 2569 จาก

<https://repository.nida.ac.th/server/api/core/bitstreams/5115359b-adcd-4e4b-84af-880374c6439f/content>

จักรรัฐ กิมติน. (2555). **ปัญหาของกฎหมายเกี่ยวกับภาพยนตร์ในประเทศไทย.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์. สืบค้น 6 มกราคม 2569 จาก

https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/digital/api/DownloadDigitalFile/download/82048

“ประกาศคณะกรรมการภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ เรื่อง การกำหนดหมายเลขรหัส ลักษณะเครื่องหมายการอนุญาต และประเภทของภาพยนตร์ และคำบอกแจ้งว่าภาพยนตร์ วีดิทัศน์ และสื่อโฆษณาผ่านการตรวจพิจารณา และได้รับอนุญาตแล้ว พ.ศ. 2552” (30 กันยายน 2552). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 126 ตอนพิเศษ 143 ง, น. 44-47.

“พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551” (27 กุมภาพันธ์ 2551). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 125 ตอนที่ 42 ก, น. 116-140.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2567ก). **ร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. ....** สืบค้น 11 กุมภาพันธ์ 2569 จาก https://www.parliament.go.th/section77/survey_detail.php?id=375

_____. (2567ข). **ร่างพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....** สืบค้น 11 กุมภาพันธ์ 2569 จาก https://www.parliament.go.th/section77/survey_detail.php?id=358

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (27 มีนาคม 2568). **สรุปข่าวการประชุม ครม. 27 มีนาคม 2568.** สืบค้น 12 กุมภาพันธ์ 2569 จาก <https://archives.thaigov.go.th/th/t/37/news/view/94786>

ภาษาต่างประเทศ

British Board of Film Classification. (2024). **BBFC Classification Guidelines.** Retrieved February 16, 2026 from <https://darkroom.bbfc.co.uk/original/ce0ab668a4e5b93e7700a03579b138c6:bebc6c5a654b0e98882bca7014157f55/2024-bbfc-classification-guidelines.pdf>

_____. (n.d.). **What We Do.** Retrieved February 16, 2026 from <https://www.bbfc.co.uk/what-we-do>

Motion Picture Association. (n.d.-a). **About.** Retrieved February 16, 2026 from <https://www.motionpictures.org/about>

_____. (n.d.-b). **Film Ratings.** Retrieved February 16, 2026 from <https://www.motionpictures.org/film-ratings>

_____. (n.d.-c). **Ratings Guide.** Retrieved February 16, 2026 from <https://www.filmratings.com/ratings-guide>

_____. (n.d.-d) **Who We Are.** Retrieved February 16, 2026 from <https://www.filmratings.com/who-we-are>

